

УДК 342.959:339.137

DOI <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2020.4-2.16>**Л. В. Омельченко**

здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ КОНКУРЕНЦІЇ: ПОНЯТТЯ ТА ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ ЗМІСТУ

У статті здійснено комплексне дослідження поняття та основних елементів змісту адміністративно-правового захисту конкуренції. Доведено, що зміст системи адміністративно-правового захисту конкуренції можна розглядати з кількох точок зору: як державну діяльність щодо припинення порушень антимонопольного законодавства, а також як індивідуальну діяльність фізичних та юридичних осіб щодо відстоювання свого права на нормальну конкуренцію.

Наголошено, що з точки зору державної діяльності, система захисту конкуренції формувалася за рахунок прийнятих державою організаційно-правових заходів, спрямованих на припинення порушень антимонопольного законодавства. Зазначено, що хронологія розвитку діяльності із захисту конкуренції урядів таких країн, як США, Німеччина, Франція, показує поступове відокремлення даної діяльності як самостійної функції держави, що лежить в основі всієї державної економічної політики, а сам процес відокремлення виражався у формуванні необхідної законодавчої бази і спеціальних антимонопольних органів, покликаних здійснювати заходи щодо захисту конкуренції. Аргументовано, що в даний час в державах з розвиненою ринковою економікою державна функція по захисту конкуренції є за своєю суттю локомотивом державної економічної політики, так як становить її основне ядро.

Визначено, що інтереси галузевих органів державного управління, обумовлені прагненням заощадити на ефекті масштабу виробництва, створити підприємства, конкурентоспроможні в світовому масштабі, що в ряді випадків виражається в збільшенні рівня концентрації у підзвітних секторах української економіки, а відсутність зацікавленості окремих відомств у зменшенні економічної концентрації в підзвітних ним галузях економіки позначається на ефективності діяльності антимонопольних органів. Запропоновано для вирішення даної проблеми представляється необхідним здійснити пошук нових науково-обґрунтованих організаційно-правових механізмів взаємодії всіх державних органів виконавчої влади в області захисту конкуренції.

Наголошено, що діалектичний взаємозв'язок між конкурентною політикою і адміністративно-правовим регулюванням захисту конкуренції полягає, з одного боку, в тому, що реалізація даної політики заснована на адміністративно-правових нормах, закріплених в антимонопольному законодавстві, а з іншого боку, в тому, що внесення змін в адміністративно-правове регулювання захисту конкуренції є одним з основних компонентів реалізації політики.

Визначено, що система адміністративно-правового захисту конкуренції включає в себе три великих групи адміністративно-правових засобів: засоби захисту від недобросовісної конкуренції, засоби захисту від монополістичних дій, засоби захисту від антиконкурентних дій публічних органів. Разом з тим, зміст системи адміністративно-правового захисту конкуренції може бути досліджено і з інших сторін. Заслуговує на увагу виділення в системі адміністративно-правового захисту конкуренції елементів, в яких проявляються методи адміністративно-правового примусу і переконання.

Ключові слова: адміністративне право, адміністративне законодавство, адміністративно-правове забезпечення, конкуренція, захист конкуренції, адміністративно-правовий захист конкуренції, публічне адміністрування, реалізація прав, правовий механізм, ринкова економіка.

Постановка проблеми. Ефективність захисту та рівень розвитку конкуренції в Україні значною мірою залежить від ефективності проведення державної політики за широким спектром напрямів: від макроекономічної політики, створення сприятливого інвестиційного клімату, включаючи розвиток фінансової та податкової системи, зниження адміністративних та інфраструктурних бар'єрів, до захисту прав громадян та національної політики.

Сучасний період виявився явно недостатнім для створення нормальних умов розвитку конкуренції, що проявляється в даний час в існуванні негативних наслідків переходу від адміністративно-командних до ринкових методів регулювання економіки, у тому числі надмірної монополізації більшості її галузей, порушень конкуренції з боку органів державної влади.

Важливість поглибленого вивчення адміністративно-правового забезпечення захисту конкуренції в Україні зумовлена необхідно дослідити і дати наукову оцінку затвердженій в даний час тези про забезпечення розвитку ринкових відносин при значному ослабленні ролі держави в економіці і соціальній сфері. Слід враховувати, що захист конкуренції відноситься до числа форм державного втручання в економіку, необхідність, глибина проникнення і ефективність якого завжди викликали критику з боку не лише практиків, а й науковців різних галузей знань. Проблема полягає в необхідності мінімізувати негативні наслідки, пов'язані з антимонополюним регулюванням, забезпечивши за допомогою відповідних адміністративно-правових механізмів при цьому як ефективний захист конкуренції, так і гармонійний розвиток економіки країни. Необхідно точно з'ясувати в яких сферах і наскільки держава може собі дозволити відійти від прямого адміністрування і використовувати інші методи, в першу чергу економічні, без шкоди для ефективності та цілісності державного управління. Рівень втручання держави в економіку повинен, з одного боку, забезпечити високу якість державного управління, а з іншого боку, не допустити безконтрольність об'єктів управління.

В даний час, незважаючи на активні зусилля антимонопольних органів щодо створення нормальних умов для розвитку конкуренції на товарних ринках, відсутня узгодженість дій середньої системи виконавчої влади, необхідна для ефективного вирішення завдань антимонопольної політики. Розбіжність відомчих інтересів органів державного управління в області

захисту конкуренції перешкоджає синхронічному зниженню економічної концентрації на різних товарних ринках. Негативно позначаються на конкуренції дії органів державної влади при проведенні закупівель для державних потреб. Особливо актуальним наукове дослідження проблем адміністративно-правового захисту конкуренції стає у зв'язку з необхідністю створення сприятливого інвестиційного клімату в країні, що передбачає формування відповідного міжнародним стандартам інституційного середовища, в тому числі інститутів захисту конкуренції.

Дослідження проблем адміністративно-правового забезпечення захисту конкуренції пов'язане з суттєвими методологічними та практичними труднощами. З цілого ряду концептуальних проблем зберігається різноманіття точок зору, що стосуються понятійного апарату. У близькі за значенням терміни часом вкладається різний зміст. Відсутність єдиної термінології і однакового тлумачення базових категорій, у тому числі нормативних, на практиці призводить до різних оцінок, різноплановості і нескоординованості дій суб'єктів захисту конкуренції між собою.

Актуальність дослідження полягає ще й у тому, що розробкою проблеми в Україні переважно займалися представники більшою мірою економічної теорії, а не вчені-правознавці, і ще меншою мірою – представники науки адміністративного права.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Проблемі адміністративно-правового забезпечення прав громадян приділялась увага науковців різних галузей знань. Серед вчених-юристів, які займалися дослідженням цієї проблематики, можна відзначити роботи О. Бандурки, О. Бакалінської, В. Галунька, О. Дрозда, Т. Коломоєць, Т. Харчук. Окремі аспекти публічного адміністрування в сфері захисту конкуренції вивчали: Ю. Битяк, О. Безух, Ю. Журик, С. Кузьміна, Д. Павлов, О. Скакун, О. Швайка С. Шкляр, І. Шуміло.

Враховуючи динамічність адміністративного законодавства, а також досить швидкі темпи розвитку конкурентних відносин, багато наукових положень частково втратили свою актуальність. Таким чином, цілком обґрунтовано можна говорити про те, що сьогодні необхідним стає системне і фундаментальне дослідження теоретичних і прикладних проблем, пов'язаних з адміністративно-правовим забезпеченням захисту конкуренції, на основі новітніх адміністративно-правових засад.

Формулювання завдання дослідження.

Метою статті є дослідження поняття та основних елементів змісту адміністративно-правового захисту конкуренції.

Виклад основного матеріалу. Усвідомлення в суспільстві соціально-економічної цінності конкуренції призвело до формування системи її адміністративно-правового захисту.

Дослідження поняття і змісту зазначеної системи необхідно проводити на основі результатів аналізу поняття адміністративно-правового захисту конкуренції і його зіставлення з іншими схожими поняттями – правова охорона і юридична відповідальність [3].

В цілому поняття «правовий захист» в юридичній науці використовується досить давно і стосовно до різних сфер правового регулювання. Так, наприклад, зазначене поняття широко застосовується в екологічному законодавстві. У Законі України від 25 червня 1991 року № 1264-XII «Про охорону навколишнього природного середовища» міститься визначення: «охорона навколишнього середовища включає регулювання відносин у галузі охорони, використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних ресурсів, генетичного фонду живої природи, ландшафтів та інших природних комплексів, унікальних територій та природних об'єктів, пов'язаних з історико-культурною спадщиною». Водночас у ст. 11 зазначеного Закону, яка має назву «Захист прав громадян України у галузі охорони навколишнього природного середовища» вказано: «Україна гарантує своїм громадянам реалізацію екологічних прав, наданих їм законодавством. Місцеві ради, органи державної влади в галузі охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів зобов'язані подавати всебічну допомогу громадянам у здійсненні природоохоронної діяльності, враховувати їх пропозиції щодо поліпшення стану навколишнього природного середовища та раціонального використання природних ресурсів, залучати громадян до участі у вирішенні питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів. Порушені права громадян у галузі охорони навколишнього природного середовища мають бути поновлені, а їх захист здійснюється в судовому порядку відповідно до законодавства України», тобто вживається вже

інше поняття – «захист». При цьому визначення зазначеного поняття в законі не закріплюється [8].

Підставою правової охорони є закріплення відповідних прав і свобод в чинному законодавстві, в результаті чого правова охорона здійснюється постійно, поки певна цінність знаходить відображення в нормах права. Правовий захист має своєю підставою вчинення певного посягання на об'єкт, який охороняється правом.

На нашу думку, поняття захисту є більш вузьким і входить у зміст поняття охорони. Як справедливо вказує О. Бакалінська, захист – це момент охорони, одна з її форм [4, с. 54].

Слід зазначити, що розкритий нами підхід до розмежування понять «правова охорона» і «правовий захист» цілком застосовуємо для характеристики поняття адміністративно-правового захисту конкуренції. Адміністративно-правовий захист конкуренції полягає в адміністративно-правових заходах припинення порушень конкуренції, а також попередження негативного на неї впливу. Створення умов для розвитку конкуренції, її стимулювання виходять за рамки захисту конкуренції і являють собою забезпечувальні заходи, спрямовані на підтримку і розвиток конкуренції.

Поряд з розмежуванням понять «правова охорона» і «правова відповідальність» інтерес представляє аналіз взаємозв'язків поняття захисту конкуренції з поняттям юридичної відповідальності.

На нашу думку, співвідношення поняття правового захисту конкуренції та поняття юридичної відповідальності за порушення антимонопольного законодавства може бути розглянуто у двох зазначених аспектах. З одного боку, поняття захисту конкуренції є ширшим за поняття юридичної відповідальності. З іншого боку – захист конкуренції розглядається з позицій господарюючих суб'єктів, чиї економічні права та інтереси виявилися порушеними в результаті порушень конкуренції. Юридична відповідальність же використовується для характеристики правового статусу господарюючого суб'єкта, викритого в порушенні конкуренції.

До адміністративно-правового захисту конкуренції належать заходи, що мають адміністративно-правовий характер. Серед них такі, наприклад, як адміністративна відповідальність, направлення антимонопольними органами застережень тощо [1].

Таким чином, ми визначилися з поняттям адміністративно-правового захисту конкуренції, що дає нам можливість перейти до розгляду вказа-

ного правового феномену зі змістовної сторони, виявити склад його елементів і взаємозв'язку між ними, а також іншими елементами, притаманними розглянутим конкурентним відносинам.

Адміністративно-правовий захист конкуренції, на нашу думку, повинен закріплюватися в законі і здійснюватися в діяльності антимонопольних органів як система заходів. У зв'язку з цим раціональним є використання поняття «система адміністративно-правового захисту конкуренції».

Використання поняття «система» для дослідження адміністративно-правового захисту дозволяє визначити взаємозв'язки між елементами, що складають внутрішній зміст адміністративно-правового захисту конкуренції, а також взаємозв'язку даних елементів з елементами інших систем.

Зміст системи адміністративно-правового захисту конкуренції можна розглядати з кількох точок зору: як державну діяльність щодо припинення порушень антимонопольного законодавства, а також як індивідуальну діяльність фізичних та юридичних осіб щодо відстоювання свого права на нормальну конкуренцію.

З точки зору державної діяльності, система захисту конкуренції формувалася за рахунок прийнятих державою організаційно-правових заходів, спрямованих на припинення порушень антимонопольного законодавства [5].

Хронологія розвитку діяльності із захисту конкуренції урядів таких країн, як США, Німеччина, Франція, показує поступове відокремлення даної діяльності як самостійної функції держави, що лежить в основі всієї державної економічної політики. Процес відокремлення виражався у формуванні необхідної законодавчої бази і спеціальних антимонопольних органів, покликаних здійснювати заходи щодо захисту конкуренції [6].

В даний час в державах з розвиненою ринковою економікою державна функція по захисту конкуренції є за своєю суттю локомотивом державної економічної політики, так як становить її основне ядро.

Так, наприклад, результати досліджень антимонопольного регулювання в країнах Євро-союзу показують, що цілі антимонопольного регулювання багато в чому збігаються з цілями державно-правового регулювання в економічній сфері взагалі. Їх слід розглядати в комплексі і в тісній взаємодії один з одним. В іншому випадку антимонопольне право Європейського Союзу може виявитися неефективним [5].

Таким чином, нами розглянуто погляд на систему адміністративно-правового захисту конкуренції як один з основних елементів соціально-економічної політики держави, що, на наш погляд, дозволяє пов'язати заходи адміністративно-правового захисту конкуренції з ієрархією цілей і завдань державного управління в економічній сфері. Це характеризує зовнішні зв'язки системи захисту конкуренції з системами більш високого рівня (соціально-економічна політика) і однопорядковими системами (система митного регулювання, система податкового регулювання тощо) [2].

На нашу думку, зазначений погляд на систему адміністративно-правового захисту конкуренції дозволяє виявити ряд вузлових проблем, які перешкоджають ефективному розвитку зазначеної системи в даний час.

Однією з таких проблем є відсутність узгодженості і координованості в діяльності державних органів виконавчої влади в області захисту конкуренції.

Зазначена проблема проявляється, зокрема, у протиріччях в діяльності галузевих міністерств та антимонопольних органів. Інтереси галузевих органів державного управління, обумовлені прагненням заощадити на ефекті масштабу виробництва, створити підприємства, конкурентоспроможні в світовому масштабі, що в ряді випадків виражається в збільшенні рівня концентрації у підзвітних секторах української економіки. Відсутність зацікавленості окремих відомств у зменшенні економічної концентрації в підзвітних ним галузях економіки позначається на ефективності діяльності антимонопольних органів.

Для вирішення даної проблеми представляється необхідним здійснити пошук нових науково-обґрунтованих організаційно-правових механізмів взаємодії всіх державних органів виконавчої влади в області захисту конкуренції.

Розгляд у рамках даної статті питань, що стосуються розроблення та реалізації державної конкурентної політики, з методологічної точки зору, дозволяє визначити нам ключові аспекти в державно-управлінському впливі на конкурентні відносини, що впливають на розвиток адміністративно-правового регулювання захисту конкуренції.

Діалектичний взаємозв'язок між конкурентною політикою і адміністративно-правовим регулюванням захисту конкуренції полягає, з одного боку, в тому, що реалізація даної політики заснована на адміністративно-правових нормах, закріплених в антимонопольному зако-

нодавстві, а з іншого боку, в тому, що внесення змін в адміністративно-правове регулювання захисту конкуренції є одним з основних компонентів реалізації політики [1].

Разом з тим, конкурентна політика не обмежується внесенням змін до адміністративного законодавства, вона також передбачає заходи цивільно-правового та кримінально-правового характеру. Слід зазначити, що в конкурентній політиці та законодавстві зарубіжних країн поєднання трьох груп правових заходів (адміністративно-правових, кримінально-правових, цивільно-правових) є різним і становить унікальну для кожної країни модель правового захисту конкуренції [6].

У конкурентному законодавстві України, з точки зору ролі адміністративно-правових норм, необхідно уточнити дві різні особливості правового регулювання конкуренції.

По-перше, для України, як ні для однієї іншої розвинутої європейської країни, характерний дуалістичний характер, який виражається в чіткому поділі галузей права на приватні та публічні.

По-друге, адміністративно-правові норми переважають в українському антимонопольному законодавстві.

Обидві із зазначених особливостей мають значення скоріше для теорії, ніж для практики. Однак вони впливають на розвиток державної конкурентної політики. Зокрема, принциповим є питання про перевагу в правовому регулюванні принципів адміністративного права або цивільного права.

До заходів, що стимулюють створення і розвиток конкуренції, можна віднести різні податкові преференції і пільги, надання кредитів і пільгові умови кредитування, усунення адміністративних бар'єрів, підтримка підприємств з метою створення конкуруючих структур, а також ряд інших заходів [9].

Обмежувальні заходи, які повинні носити додатковий характер по відношенню до розвитку конкуренції, – це, зокрема, дії антимонопольного органу, здійснювані з метою контролю за економічною концентрацією. Заходи щодо захисту конкуренції полягають у припиненні дій, що порушують норми законодавства про конкуренцію, вони передбачають відповідальність за дані порушення.

Серед зазначених заходів приватно-правовий характер притаманний, переважно, стимулюючим заходам. Питома вага даних заходів досить незначна, на що звертають увагу деякі дослідники.

Заходи захисту конкуренції на сьогодні становлять найбільший комплекс заходів, який необхідно розглядати як систему.

Система адміністративно-правового захисту конкуренції включає в себе три великих групи адміністративно-правових засобів: засоби захисту від недобросовісної конкуренції, засоби захисту від монополістичних дій, засоби захисту від антиконкурентних дій публічних органів. Разом з тим, зміст системи адміністративно-правового захисту конкуренції може бути досліджено і з інших сторін [1].

Заслугове на увагу виділення в системі адміністративно-правового захисту конкуренції елементів, в яких проявляються методи адміністративно-правового примусу і переконання.

В рамках цього дослідження заслугове питання про поєднання в правовому регулюванні захисту конкуренції основних адміністративно-правових методів: переконання і примусу. Дані методи є основними методами державного управління і боротьби з правопорушеннями, включаючи адміністративні проступки. Теоретичне осмислення особливостей застосування зазначених методів у галузі захисту конкуренції дозволить виробити рекомендації щодо їх удосконалення.

Аналіз антимонопольного законодавства та практики щодо його застосування дозволяє зробити висновок про те, що серед зазначених методів переважає метод адміністративного примусу, використання якого з метою захисту конкуренції має специфіку [9].

Аналіз особливостей застосування адміністративного примусу в галузі захисту конкуренції показує, що він є складовою частиною механізму адміністративно-правового регулювання конкурентних відносин і цілком підпорядкований характерним для даного механізму принципам, функціям і методам регулювання.

Зазначені особливості являють собою опорну точку для виявлення та аналізу актуальних напрямів розвитку матеріально-правових та процесуальних аспектів протидії порушенням антимонопольного законодавства.

Застосування в антимонопольному регулюванні методу переконання також характеризується рядом відмінних властивостей. Однією з форм застосування даного методу є адвокатування конкуренції.

Поряд із зазначеними двома методами, в сучасних наукових джерелах виділяється метод адміністративно-правового обмеження, який також характерний для антимонополь-

ного регулювання. Даний метод являє собою систему нормативно зафіксованих типових способів і прийомів виявлення і запобігання формально визначених факторів і умов, які пов'язані з очікуваними порушеннями антимонопольних вимог і здатні завдати шкоди конкурентному середовищу в економічній сфері. До зазначених способів належать, зокрема, встановлення антимонопольними органами та їх посадовими особами тимчасових або постійних обмежень прав фізичних та юридичних осіб, повноважень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, покладання спеціальних тимчасових адміністративних обов'язків. У структурі розглянутого методу виділяються заходи офіційної оцінки угод економічної концентрації, заходи офіційної оцінки надання преференцій, заходи адміністративного спостереження, заходи щодо визнання господарюючих суб'єктів домінуючими на товарному ринку [2].

На нашу думку, заходи адміністративно-правового обмеження доцільно розглядати не поряд із заходами адміністративного примусу і переконання, а як окремі елементи в механізмі застосування останніх. Оскільки перераховані заходи: оцінка, спостереження, визнання, в кінцевому рахунку, спрямовані на застосування примусових заходів або заходів переконання, що є по суті реакцією антимонопольного органу на виявлені недоліки в діяльності того чи іншого господарюючого суб'єкта або їх групи.

Висновки. Конкуренція як невід'ємний елемент ринкової економіки набуває в Україні особливого значення, оскільки в даний час вітчизняна економіка характеризується високим рівнем концентрації і широким розкидом монополістичної діяльності, що обумовлено пережитками радянського адміністративно-планового економічного укладу.

Захист конкуренції є одним з компонентів конкурентної політики держави, поряд зі стимулюючими та обмежувальними заходами. Зазначені компоненти конкурентної політики являють собою все більш відокремлювані державні функції, спрямовані на вирішення стратегічних завдань держави в області підтримки і захисту конкуренції. Ці функції утворюють групи правових норм у законодавстві.

Захист конкуренції – це заходи, спрямовані на припинення порушень антимонопольного законодавства та відновлення порушених у результаті зазначених порушень прав і законних інтересів господарюючих суб'єктів.

Захист конкуренції в Україні в даний час здійснюється переважно за допомогою адміністративно-правових заходів.

Адміністративно-правовий захист конкуренції – це адміністративно-правові заходи, спрямовані на попередження та припинення порушень антимонопольного законодавства.

Адміністративно-правовий захист конкуренції необхідно здійснювати і розвивати як систему. Система адміністративно-правового захисту конкуренції – це сукупність взаємопов'язаних адміністративно-правових засобів, що застосовуються з метою попередження та припинення порушень антимонопольного законодавства. До зазначених засобів належать судовий розгляд справ про адміністративні правопорушення в галузі захисту конкуренції, контрольна діяльність антимонопольних органів, дії господарюючих суб'єктів, спрямовані на захист своїх прав та інтересів у галузі конкуренції.

Список використаної літератури:

1. Адміністративне право України: підручник / Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, О. В. Дяченко та ін.; за ред. Ю. П. Битяка. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 544 с.
2. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. / В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, Ю. П. Битяк, І. П. Голосніченко, Р. А. Калюжний та ін.; відповід. ред. В. Б. Авер'янов. Київ : Юридична думка, 2004. Т. 1. 584 с.
3. Бакалінська О. О. Проблеми і перспективи розвитку конкурентного законодавства України. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 3. С. 17-21.
4. Бакалінська. О.О. Конкурентне право. Київ: КНТЕУ, 2009. 379 с.
5. Галунько В. В. Охорона права власності: адміністративно-правові аспекти : монографія. Херсон, 2008. 348 с.
6. Галунько В. В. Поняття та зміст адміністративно-правового регулювання / В. В. Галунько, О. М. Єщук. *Actual problems of corruption prevention and counteraction*. 2011. URL: <http://www.law-property.in.ua>. (дата звернення: 17.11.2019 р.).
7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2003, №18, №19-20, №21-22, ст. 144
8. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1991, № 41, ст. 546
9. Офіційний веб-сайт Антимонопольного комітету України. URL: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/84960> (дата звернення: 09.08.2019).

10. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січня 2001 р. № 2210-III. Верховна Рада

України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>. (дата звернення: 02.03.2019).

Omelchenko L. V. Administrative and legal protection of competition: concept and main content elements

The article provides a comprehensive study of the concept and main elements of the content of administrative and legal protection of competition. It is proved that the content of the system of administrative and legal protection of competition can be considered from several points of view: as a state activity to stop violations of antimonopoly legislation, as well as as an individual activity of individuals and legal entities to defend their right to normal competition.

It is noted that from the point of view of state activity, the system of competition protection was formed at the expense of organizational and legal measures taken by the state aimed at stopping violations of antimonopoly legislation. It is indicated that the chronology of the development of competition protection activities of governments of countries such as the United States, Germany, France, shows the gradual separation of this activity as an independent function of the state, which underlies all state economic policy, and the process of separation itself was expressed in the formation of the necessary legislative framework and special antitrust bodies designed to implement measures to protect competition. It is argued that currently in countries with developed market economies, the state function of protecting competition is essentially the locomotive of state economic policy, since it forms its main core.

It is determined that the interests of sectoral public administration bodies are determined by the desire to save on the effect of the scale of production, to create enterprises competitive on a global scale, which in some cases is expressed in an increase in the level of concentration in the Accountable sectors of the Ukrainian economy, and the lack of interest of individual departments in reducing economic concentration in the Accountable sectors of the economy affects the effectiveness of the antimonopoly authorities. It is proposed that to solve this problem, it is necessary to search for new scientifically based organizational and legal mechanisms for interaction between all state executive authorities in the field of competition protection.

It is noted that the dialectical relationship between competition policy and administrative and legal regulation of competition protection consists, on the one hand, in the fact that the implementation of this policy is based on administrative and legal norms enshrined in the antimonopoly legislation, and on the other hand, in the fact that the introduction of changes in administrative and legal regulation of competition protection is one of the main components of the policy implementation.

It is determined that the system of administrative and legal protection of competition includes three large groups of administrative and legal means: means of protection against unfair competition means of protection against monopolistic actions means of protection against anti-competitive actions of public bodies. At the same time, the content of the system of administrative and legal protection of competition can be studied from other parties. It is worth noting the allocation of elements in the system of administrative and legal protection of competition, which manifest methods of administrative and legal coercion and persuasion.

Key words: *administrative law, administrative legislation, administrative and legal support, competition, protection of competition, administrative and legal protection of competition, Public Administration, implementation of rights, legal mechanism, market economy.*